

ROBIN AP CYNAN 1959 – 2015

Robin ap Cynan oedd ei ddyn ei hun a oedd yn byw ei fywyd ar ei delerau ei hun. Mae ei cydoedion ym Mhrifysgol Rhydychen yn ei gofio fel Robin Jones a dywedir iddo newid ei enw i anrhydeddu ei daid a fu'n arch-dderwydd, yn weinidog Presbyteraidd, yn fardd ac yn ddramodydd ac a oedd wedi gwahodd y Frenhines i fynychu'r Eisteddfod Genedlaethol ar yr unig achlysur y bu iddi. Roedd Cynan yn amlwg yn gymeriad fflamio yr edrychodd Robin i fyny ato. Roedd Robin yn gymeriad fflamio yr edrychodd ei gyd-aelodau ar y cyngor i fyny ato.

Yn ei neges drist yn hysbysu Cyngor Cymdeithas y Cyfreithwyr am farwolaeth Robin, soniodd Denise Lester fod Robin wrth ei bodd â Chymdeithas y Cyfreithwyr. Mae hynny'n sicr yn wir. Neilltuodd lawer iawn o amser ac egni i Gymdeithas y Cyfreithwyr dros y chwarter canrif diwethaf. Teithiodd ledled Lloegr, ac yn enwedig i Gymru, ar gyfer swyddogaethau Cymdeithas y Cyfreithwyr a chymdeithasau'r gyfraith leol. Cynrychiolodd 4 cymdeithas y gyfraith leol ar y cyngor (Swydd Henffordd, Sir Frycheiniog a Sir Faesyfed; Canolbarth Cymru; Swydd Amwythig; a Swydd Gaerwrangon) ac mae ei etholaeth, y Gororau yng Nghymru, yn cwmpasu ardal eang o dir yng Nghymru a Lloegr. Ar ei farwolaeth roedd yn aelod o LAPB ac roedd yn gyn-aelod o'r Bwrdd Aelodaeth. Gwasanaethodd ar bwyllgorau mor amrywiol â Chyfraith Teulu, Cymru a'r pwyllgor Gwin, i enwi ond tri. Dydw i ddim yn credu ei bod yn bosibl rhestru'r holl bwyllgorau a gweithgorau y bu'n gwasanaethu arnynt.

Roedd Robin hefyd yn aelod gweithgar o Gymdeithasau Cyfraith Gysylltiedig Cymru, cyn i'r corff hwnnw ddisgyn yn segur pedair flynedd yn ôl ac roedd ef a fi'n bwriadu ceisio ei ail-lansio yr hydref hwn. Gweithiodd Robin yn ddiflino gyda Carolyn Kirby a Peter Davies yn sgil creu Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn ceisio addysgu cyfreithwyr yng Nghymru a Lloegr ei bod yn bwysig eu bod yn deall bod y gyfraith yng Nghymru yn mynd i ymwahanu oddi wrth hynny yn Lloegr, mewn ffyrdd arwyddocaol. Er bod yn rhaid deall y neges hon yn llawn o hyd, fe'i cyflwynwyd yn ddiflino gan Robin a'r lleill. Cadeiriodd Robin Weithgor Materion Cymreig Cymdeithas y Cyfreithwyr a pwyllgor Cymru. Mynychodd ddarlith flynyddol Cymdeithas y Cyfreithwyr yn yr Eisteddfod Genedlaethol ym mis Awst bob blwyddyn.

Yn ogystal â'i waith dros Gymru, roedd Robin yn gefnogwr brwd ac yn eiriolwr dros gyfryngu, yn enwedig yn ei faes arbenigedd, sef cyfraith teulu. Treuliodd flynyddoedd ar wahanol bwyllgorau, y tu allan i Gymdeithas y Cyfreithwyr yn ogystal ag oddi mewn iddi, gan weithio i hyrwyddo cyfryngu a'i fanteision. Ac fe greodd a rhedodd ei fusnes ei hun hefyd.

Roedd Robin yn rhugl yn y Gymraeg, yn ogystal â Saesneg. Ysgrifennodd farddoniaeth a bu'n adrodd un o'i gerddi ei hun neu gan Cynan ar ddechrau pob cyfarfod o bwyllgor Cymru a gadeiriodd. Roedd gan Robin ei arddull ei hun o wisgo, boed yn siaced ginio, ei fez neu ei ddewis ar gyfer siaced a th i siwt ar gyfer cyfarfodydd y cyngor. Roedd wrth ei fodd gyda'i gerddoriaeth. Roedd wrth ei fodd gyda'i feiciau modur. Roedd wrth ei fodd gyda'i win ac roedd wrth ei fodd yn bwyta.

Bydd ar ei ôl yn fawr fel noddwr y “Potted Pig”, sefydliad yng Nghaerdydd sydd mor unigryw mae'n rhaid i un wneud apwyntiad i archebu argaeau.

Roedd gan Robin ei ddull ei hun o siarad a mynegi ei hun. Gallai ei gyfraniadau i ddadleuon y cyngor ymddangos yn fympwyol ond roeddent yn feddylgar ac adeiladol ac yn cynnig persbectif amgen i'r drafodaeth. Roedd Robin yn ddyn da, gweddus, egwyddorol, hael a charedig a weithiodd yn galed i wneud bywyd yn well - i'w wlad, ei broffesiwn, ei gydweithwyr a'i gleientiaid. Ers iddo fod mor weithgar ers cynifer o flynyddoedd, roedd hefyd yn adnabod llawer o bobl ac roeddent yn ei hoffi a'i barchu. Dyna pam mae ei farwolaeth sydyn wedi achosi'r fath galar ymhlith cynifer yn y byd cyfreithiol.

Dywedir am ecsentrigion bod y mowld wedi'i daflu i ffwrdd pan gânt eu geni. Taflodd Robin ei fowld ei hun i ffwrdd. Bydd cyngor Cymdeithas y Cyfreithwyr yn ffodus i gael Robin ap Cynan arall. Diolch Robin am y cyfan yr ydych wedi'i wneud dros Gymdeithas y Cyfreithwyr, proffesiwn y cyfreithwyr, am gyfryngu ac ar gyfer Cymru. Rydyn ni'n eich cyfarch.

David Dixon

Llywydd, Cymdeithas Cyfreithwyr Caerdydd a'r Cylch 2015-16 ac Aelod o Gyngor Cymdeithas y Cyfreithwyr

Ymddangosodd y coffâd hwn yn wreiddiol ar wefan Cymdeithas y Gyfraith Caerdydd a'r Cylch (www.cardifflaw.org)